

nařízení může i politický (okresní) úřad tomu, kdo má předměty potřeby v zásobě nebo pro jiné v uschování, zvláštěním, naň řízeným, vyzváním uložit, by svou zásobu dle množství a druhu do úředně stanovené lhůty ohlásil, a že dle druhého odstavce téhož §u může dokonce politický úřad zásoby kdykoli ohledati, při čemž nic není na překážku tomu, by tato opatření nebyla předsevzata současně ohledně většího počtu jednotlivců. Jeť sotva myslitelné, by pravomoc podřízených úřadů sahala v tom směru dále, než pravomoc úřadu ústředního, oněm úřadům nadřízeného. Není ovšem vyloučeno, že ono telegrafické nařízení bylo v jakési souvislosti s vládním nařízením ze dne 27. května 1919, čís. 267 sb. z. a n., kterým nařízen byl soupis zásob zboží pro ošacení obyvatelstva, proto však nelze, zaujme-li se ono shora jako správné doložené zásadní stanovisko, důvodně říci, že by byl rozkaz, daný oním telegrafickým nařízením, předčasným býval a že ministerstvo pro zásobování lidu bylo vázáno lhůtami, pro soupis stanovenými vládním nařízením, že tudíž obžalovanému měla k podání nařízeného vysvětlení býti udělena ona dnem 3. června 1919 končící lhůta. Za onoho zásadního stanoviska mohl si ministr pro zásobování lidu při stanovení podrobných podmínek, za nichž soupis, jím dne 25. května 1919 telegraficky nařízený, proveden býti měl, počínati zcela samostatně, stanoviti tedy zejména, že mají zásoby zjištěny býti ihned, jak se také dle rozsudkového zjištění skutečně stalo. Ostatně byla dle dalšího rozsudkového zjištění jak oním telegrafickým nařízením, tak okresní politickou správou poskytnuta povinným ku podání p ř e s n é h o soupisu, správně hlášení zásob na okresní hospodářskou radu lhůta 48 hodin. Dne 30. května 1919 byl obžalovaný komisí pouze v š e o b e c n ě tázán, má-li také jiné zboží, než ono, které právě zapisoval. K této otázce neboli k tomu příkazu, ukládajícímu obžalovanému pouze, by neprodleně prohlásil, má-li zboží, o něž se jednalo, čili nic, byla komise oprávněna doslovem ministerského nařízení, dle něhož zásoby měly býti zjištěny ihned. Povinnosti, z onoho příkazu proň vzešlé, byl by obžalovaný učinil zadost již tím, kdyby byl prostě odpověděl kladně. Neučiniv tak, zatajil zároveň úmyslně úřadu ony zásoby.

Čís. 367.

Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

Při posouzení přemrštěnosti ceny za pokoutně zcizené obilí dlužno vzítí za směrnici pouze základní cenu přijímací, nikoliv též rychlostní příplatek a kontingentní odměnu.

(Rozh. ze dne 10. února 1921, Kr I 696/20.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnou stížnost obžalované do rozsudku lichevního soudu při krajském soudě v Táboře ze dne 16. srpna 1920, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou přestupkem dle § 7 čís. 1 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost namítá s hlediska důvodu zmatečnosti dle § 281 čís. 9 a) tr. ř. jednak, že cena 200 K za 1 q, kterou za pšenici obdržela, není cenou zřejmě přemrštěnou, jednak že ceny té nepřijala, by využila mimořádných poměrů vyvolaných válkou. V onom směru dovozuje stížnost, že pro posouzení otázky přiměřenosti či zřejmě přemrštěnosti ceny nemohou při obilí býti směrodatnými jeho rychle se měnící ceny přejímací. Bezpodstatnost této námítky vysvítá však nejzřetelněji z toho, že se hned v zápětí na to stížnost sama dovolává jako směrnice úřední ceny přejímací, ač ovšem vyšší ceny přejímací, než je ona, ze které vychází soud nalézací, totiž přejímací ceny, stanovené vládním nařízením ze dne 25. června 1920, čís. 404 sb. z. a n. Při tom stížnost dokonce zdůrazňuje, že ceny přejímací stanoví se po pečlivých odborných, vládou vykonaných anketách. Je však samozřejmo, že pro posouzení otázky přiměřenosti či zřejmě přemrštěnosti ceny, kterou si dala stěžovatelka poskytnouti za pšenici dle rozsudkového zjištění dne 16. února 1920, nemůže býti směrodatnou přejímací cena, stanovená teprve dne 25. června 1920, tedy mnohem později. Nalézací soud uznal cenu 200 K, kterou si dala stěžovatelka poskytnouti za 1 q pšenice, za cenu zřejmě přemrštěnou, poněvadž převyšuje o 40 K cenu, kterou by byla stěžovatelka za ni obdržela zákonnitou cestou jako cenu přejímací (60 K) s příplatkem za rychlou dodávku (20 K) a odměnou kontingentní (80 K), tedy celkem 160 K. Proti tomuto postupu nelze ničeho namítati a zmateční stížnost uznává sama, že při nemožnosti, stanoviti přesně výrobní náklady při obilí v tom kterém hospodářství, mohou jako směrnice při zjišťování přiměřené ceny sloužiti úředně stanovené ceny přejímací. Ale bezpodstatnou je námítka zmateční stížnosti, jakoby překročení přiměřené ceny o pouhou čtvrtinu (stížnost nesprávně mluví o jedné pětině) ještě neznamenalo zřejmě předražení, to tím méně, kdyžtž si nalézací soud počínal při zjišťování přiměřené ceny vůči stěžovatelce až příliš liberálně tím, že jí přiznal jako cenu přiměřenou nejen základní cenu přejímací, ve výši 60 K, nýbrž, jak shora již zmíněno, i příplatek za dodání před 1. březnem 1920 20 K (§ 1 vládního nařízení ze dne 29. července 1919, čís. 434 sb. z. a n.) a kontingentní odměnu za obilí dodané nad normální kontingent do 29. února 1920, ve výši 80 K (§ 1 vládního nařízení ze dne 13. února 1920, čís. 98 sb. z. a n.), ačkoli zajisté jak rychlostní příplatek, tak kontingentní odměna jsou na místě pouze u obilí dodaného státu, takže při obilí zcizeném pokoutně měla za směrnici sloužiti správně pouze základní cena přejímací ve výši 60 K, kterou tudíž stěžovatelka prodejem 1 q pšenice za 200 K překročila ve skutečnosti o 140 K, tedy o částku více než dvojnásobnou. V druhém směru dovolává se stížnost domnělé neorientovanosti v cenách obilí, jevící prý se v tom, že sám stát slibuje prémie za dodávky nad kontingent, že se dále za mouku, přiváženou ze zahraničí, platily ceny čtyřnásobné, a konečně v tom, že vláda jednala v kritické době se zájmovými korporacemi a organisacemi zemědělskými o nové ceny přejímací za předpokladu 150 proc. zvýšení. Tyto momenty prý nasvědčují tomu, že stěžovatelka, která prý vzhledem k výrobním nákladům považovala za cenu přiměřenou částku ještě vyšší než 200 K, nejednala ze ziskuchtivosti ani nevyužívala mimořádných válkou vyvolaných po-

měrů. Nehledíc k tomu, že se tu stížnost dovolává vesměs okolností, kterých rozsudek nezjišťuje, takže vlastně v tomto směru dle zákona provedena není, dospěl nalézací soud k přesvědčení, že stěžovatelka počínala si zjištěným způsobem, využívajíc mimořádných poměrů vyvolaných válkou, totiž známé jí zvýšené poptávky po mouce, a vůči tomuto veskrze případnému odůvodnění rozplývají se v nivec pochybnosti, které zmatečnou stížnost, opírajíc se o okolnosti jí k platnosti přiváděné, snaží se v tom ohledu vzbuditi. Podotknouti zbývá nanejvýše tolik, že, slibuje-li a poskytuje-li stát za rychlou dodávku obilí a za dodávky nad normální kontingent příplatky a odměny a zakupuje-li z ciziny obilí za ceny vyšší, nežli jsou tuzemské ceny přejímací, nemínil tím uznati ceny ty za přiměřené vlastním výrobním nákladům obilí, nýbrž činí tak proto, že je k tomu nucen poměry, zejména nedostatkem porozumění pro nesmírný význam zásobování obyvatelstva obilím a mlýnskými výrobky, který jest u valné části zemědělců, a jemuž čeliti nezbyvá státu jinou cestou, než poskytováním oněch příplatků a odměn na straně jedné a zakupováním obilí v cizině za vysoké ceny na straně druhé.

Čís. 368.

Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

Pro trestnost předražování (§ 7 cit. zák.) jest lhotejno, že ten který kupitel byl s cenou spokojen.

(Rozh. ze dne 10. února 1921, Kř I 912/20.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnou stížnost obžalované do rozsudku lichevního soudu při krajském soudě v Táboře ze dne 15. listopadu 1920, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou přečinem dle § 7, odstavec třetí, zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.

Důvody:

Zmatečnou stížnost provádí důvod zmatečnosti čís. 9 a) § 281 tr. ř., namítajíc, že obžalovaná požadovala za selata takovou cenu, kterou požadovali i ostatní, kdož téhož dne na trhu selata prodávali, a dovozuje, že obžalovaná jednala bezelstně, pokud se týče v omluvitelném omylu, tedy nikoli v úmyslu zlém, jmenovitě zjištěném, a že u ní nelze mluvit o využívání mimořádných poměrů, vyvolaných válkou. Nerozhoduje prý, zač přišel 1 kg živé váhy, hlavní prý je otázka, byl-li kupující zkrácen čili nic, a tu prý jeden z kupitelů si pochvaloval, že koupil dobře a levně, a považoval cenu, obžalovanou na něm za selata požadovanou, za přiměřenou, druhý pak prý prodal selata, od obžalované koupená, po 3 měsících se ziskem 560 K, který by byl ještě značnější býval, kdyby byl za ně zaplatil obžalované pouze 480 K, kterýžto peníz uznal soud nalézací přiměřeným. Zmatečnou stížnost není odůvodněna. Nalézací soud shledal cenu 64 K, pokud se týče 80 K, kterou obžalovaná požadovala za 1 kg živé váhy selat, cenou zřejmě přemrštěnou u porovnání s cenou 35—40 K, která znaleckým posudkem byla označena jako cena přiměřená. Na námitku